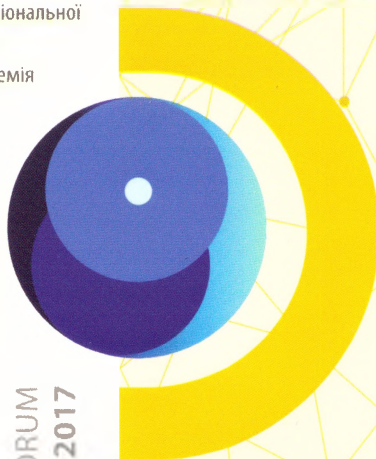

Міністерство освіти і науки України
Національна академія мистецтв України
Спілка дизайнерів України
Харківська організація Національної
спілки художників України
Харківська державна академія
дизайну і мистецтв

IX INTERNATIONAL FORUM
DESIGN-EDUCATION 2017

IX МІЖНАРОДНИЙ ФОРУМ
**ДИЗАЙН-
ОСВІТА 2017**

9 12 жовтня

МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНИХ
НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ
КОНФЕРЕНЦІЙ

Х А Р К І В

Міністерство освіти і науки України
Департамент освіти і науки
Харківської обласної державної адміністрації
Національна академія мистецтв України
Харківська організація Спілки дизайнерів України
Харківська державна академія дизайну і мистецтв

Матеріали міжнародних науково-методичних конференцій

**ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ
ВИКЛАДАЧІВ З ВІЗУАЛЬНОГО
МИСТЕЦТВА ТА ДИЗАЙНУ:
СУЧАСНІСТЬ І ПЕРСПЕКТИВИ**

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ
МИСТЕЦТВОЗНАВСТВА:
ВИКЛИКИ ХХІ СТОЛІТТЯ**

9–12 жовтня 2017 року

«Педагогічні аспекти підготовки викладачів з візуального мистецтва та дизайну: сучасність і перспективи» та «Актуальні питання мистецтвознавства: виклики XXI століття» // Збірник матеріалів Міжнародних науково-методичних конференцій професорсько-викладацького складу і молодих учених в рамках IX Міжнародного форуму «Дизайн-освіта 2017», м. Харків, 9-12 жовтня 2017 року / За загал. ред. Даниленка В.Я. — Харків: ХДАДМ, 2017. — 368 с.

У збірнику представлено матеріали Міжнародних науково-методичних конференцій професорсько-викладацького складу і молодих учених **«Педагогічні аспекти підготовки викладачів з візуального мистецтва та дизайну: сучасність і перспективи»** та **«Актуальні питання мистецтвознавства: виклики XXI століття»**, які проходили в рамках IX Міжнародного форуму «Дизайн-освіта 2017» 9–12 жовтня 2017 року у Харківській державній академії дизайну і мистецтв.

Основні питання, що були запропоновані для обговорення учасниками конференції:

- 1) Проблеми підготовки кадрів в сфері мистецтва, художньої та художньо-проектної культури.
- 2) Художня освіта в контексті міждисциплінарної парадигми.
- 3) Нормативне забезпечення освітньо-наукової діяльності мистецьких вишів.
- 4) Науково-мистецька діяльність як основа підготовки кваліфікованих кадрів в умовах сучасного конкурентного середовища суспільства знань.
- 5) Проблеми підготовки кадрів вищої кваліфікації на третьому рівні вищої освіти (доктор філософії/кандидат наук, доктор наук) в мистецьких вишах відповідно нових положень МОН України
- 6) Міжнародне співробітництво в сфері мистецької освіти.

Збірник розрахований на пошукувачів вчених ступенів і звань, викладачів, науковців, студентів.

Матеріали конференції розміщено в електронному вигляді на сайті ХДАДМ:
www.ksada.org.

Редакційна колегія:

Даниленко В. Я.	головний редактор, академік Національної Академії мистецтв України, доктор мистецтвознавства, професор;
Гончар О. В.	доктор педагогічних наук, професор;
Соколюк Л. Д.	доктор мистецтвознавства, професор;
Бондаренко І. В.	кандидат архітектури, доцент;
Турчин В. В.	кандидат мистецтвознавства, доцент.

Головчанська Є.О. Розробка експертних систем в дизайні одягу на прикладі блузок жіночих	156
Горбатенко Л.П. «Кольорознавство» як базова навчальна дисципліна для всіх напрямків дизайну та графіки	158
Гупало Ю.С. Аналіз поняття «національна модель графічного дизайну» в умовах сучасного розвитку державини України	159
Гурдина В.В. Естетика старення как один из главных трендов в дизайне одежды	162
Єрьомка Д.В. Паблік-арт як сучасна візуальна практика взаємодії між мистецтвом і суспільством	165
Єременко І.І. Візуальні практики і дизайн одягу	166
Залевська О.Ю. Український плакат: до питань розвитку візуально-пластичної мови українського плакату (20-ті-70-ті рр.)	168
Іваненко Т.О. Графічний дизайн як засіб розвитку комунікативної діяльності	171
Ісмайлова М.С. Візуально-образна мова типографіки в дизайні поліграфічної рекламної продукції	173
Каменецька Ю.В. Елементи міфології в ескібрисах Руслана Виговського	174
Кіс-Федорук О. Павло Ковжун і мистецький процес в Галичині (1920-і – 1930-і рр.)	176
Кісіль М.В. Розвиток фактурного формоутворення в сучасному дизайні одягу	179
Клімова Л.М. Формування навичок швидкого орієнтування у засобах створення зображень в комп'ютерних програмах графічного пакету	180
Кобейси Хишам. Ливанский жилой интерьер в III тысячелетии	182
Комина М.М. , Дейнеко Ж.В., Бокарева Ю.С. Сходство и плагиат в графическом дизайне	184
Корнєв А.Ю. Мистецьке об'єднання «Деграж»	187
Корниец Н., Бокарева Ю.С. Художественная графика как основная составляющая современной печатной рекламы	189
Косів В.М. Трикутник як національний символ у графічному дизайні УРСР та діаспори 1945—1989 рр. Контексти семантичних перетворень	191
Котляр Є.О. Мала батьківщина на Святий землі: наукова спадщина Данили Щербаківського в новій синагозі тальненських хасидів в Єрусалимі (до 140-річчя до дня народження вченого)	193
Кохан Н.М. Контекстный и мифопоэтический принципы ленд-арта как основа реализации художественно-коммуникативных функций в ландшафтном дизайне	194
Кривуц С. В., Лещенко Т.І. Інноваційний підхід формування дизайну предметно-просторового середовища в творчості японського дизайнера Токуджина Йошіюка	199
Крижанівський О.А. Італійський акцент в історії культури України першої половини XVI ст.	202
Кротова Т.Ф. Архетипи класичного костюма	205
Кулешов Р.Н. Новые медиа: постсимволическая форма коммуникации	207
Лазарєва Т.П. Розвиток емальєрства на Запоріжжі	209
Лі Хань. Историчний китайський костюм в сучасному кінематографі Китаю: культурні змісти та функціональність використання	211
Мазніченко О.В., Кугай Т.А., Осадча А.М. Характерні риси трьох шкіл дизайну України: Київської, Харківської, Львівської	213
Малик Т.В. Обзор современных тенденций развития текстиля для интерьера	217
Мархайчук Н.В., Усенко Н.О. Молоді художники Харкова в проєктах PinchukArtCentre	219
Matveyeva Ju. Transferring the names of symbols of heaven into the terminology of the liturgical textiles	225
Мельничук Л.Ю. Пам'яткоохоронна діяльність мистецтвознавців Слобожанщини	226
Метельницька Д.Г. Ліричні краєвиди А. Петрицького в контексті вітчизняного пейзажного живопису (1920-1930-ті роки)	229
Микула В.О., Якимчук О.В. Декоративна комбінаторика в костюмі бідермаєра як засіб вираження жіночності в образах Вікторіанської епохи	231

Література:

1. Токуджин Йошиока. [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.interior.ru/design/name/684-tokudzhin-joshioka-tokujin-yoshioka-khimik-ili-fizik.html>
2. Проект «Crystallized». Хрустальний лабіринт Токуджина Йошиоки [Електронний ресурс] Режим доступу: www.kulturologia.ru/blogs/261013
3. Токуджин Йошиока: “Восточный дизайн имеет особый, более простой путь мышления”. [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://oselya.ua/designers/tokudzhin-yoshioka-vostochnyy-dizayn-imeet-osobyu-bolee-prostoy-put-myshleniya>

Крижанівський О.А.

канд архітектури, Київський університет ім. Б. Грінченка

ІТАЛІЙСЬКИЙ АКЦЕНТ**В ІСТОРІЇ КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ XVI СТ.**

У міжнародному науковому середовищі досі малодослідженим залишається питання впливу Італійського Відродження на матеріальну та духовну культуру Східної Європи. Ян Бялостоцький (Оксфорд, 1976), Марина Дмитрієва (Лейпциг, 2008; Москва, 2015) [2] виявляють італійський акцент у Східній Європі лише у художній культурі Богемії, Угорщини, Австрії, Польщі та Росії в XV – XVI ст. Але Польща з 1395 р. перебувала у династичній унії з Великим Князівством Литовським, до складу якого входили землі нинішньої України, Білорусі, Литви та Росії. У дослідженнях Дмитрієвої М., які проводилися в Центрі історії та культури Східно-Центральної Європи (Лейпциг, Германія), вплив Італії на культуру Великого Князівства Литовського взагалі не береться до уваги, що зменшує значимість даного наукового дослідження.

1518 рік є початком потужного впливу Італійського Відродження на соціокультурне середовище не тільки однієї Польщі, як це зазначено в роботі Дмитрієвої М. [2], але усієї польсько-литовської держави. У цей рік відбувається вінчання короля Сигізмунда I з італійською принцесою Боною Сфорца – дочки міланського герцога Джан Галеаццо Сфорца та Ізабелли Арагонської. Весільний кортеж складають 287 осіб, у тому числі 92 вершника [2, ст. 52]. Багато із них, потім посіли посади при королівському дворі. Крім цього, як зазначає Дмитрієва М., відбувається великий приплив італійських емігрантів в Краків, які осідають в окремих кварталах міста. В цілому, в середині XVI ст. при дворі знаходилося близько 180 італійців, які були прийняті на постійну роботу в якості архітекторів, музикантів, канцелярських писарів, секретарів, вихователів дітей, капеланів [2, ст. 52].

Цей вплив відображений на карбуванні монет того періоду. В надписах на монетах, які випускалися у 1518-1519 роках прослідковується заміна готичного шрифту на ренесансний. Після грошової реформи 1530 року, на талерах та дукатах карбується герб Міланського герцогства, який розміщується поряд з гербами Королівства польського, Великого Князівства Литовського, Київських, Жемантійських та Волинських земель. Державний герб в такому складі проіснував до кінця життя Сигізмунда-Августа, тобто до 1572 року.

У нашій країні вивчення першоджерел, пов'язаних із часом правління Бони Сфорца, все ще залишаються на рівні досліджень М. С. Грушевського, тобто кінця XIX ст. Так, у своїй науковій праці «Барське староство. Історичні нариси (XV – XVIII ст.)» історик, спираючись на відомості з архівних документів, вперше висвітлив історію діяльності Бони Сфорца на Барській землі Поділля в середині XVI ст.

Першим кроком Бони Сфорца в статусі королеви був викуп земель у польських та литовських магнатів для своїх майбутніх володінь. Форма господарської діяльності у Львівському, Самбірському, Барському старостах, Кобринському та Пінському князівстві, місті Кременці різко відрізнялась від Ягеллонської. За словами Грушевського, Бона не ставилась прихильно до польсько-шляхетської форми землеволодіння, а надавала перевагу місцевим традиціям [1, ст.96]. Призначені королевою старости та намісники контролювала всі основні сфери життєдіяльності її володінь, а саме: судочинство, податкову службу, землеволодіння та землекористування, кадрові питання. У 1520 р. крім того, вона розпочинає інвестування в будівництво мілеоративного каналу в Кобринському князівстві, який сьогодні названо на її честь [6, 7]. У 1522 році, завдячуючи меценатській діяльності Бони друкується твір Миколая Гусовського «Пісня про зубра» - пам'ятник латиномовної літератури.

Бона Сфорца задумала здійснити грандіозну земельну реформу. На землях Королівства Польського та Великого князівства Литовського, які їй належали, вона починає створювати, по суті, державу в державі. Прототипом слугують такі італійські міста-держави, як Мілан та Флоренція. За цим зразком у 1538 році Бона Сфорца у пам'ять про своє рідне місто Барі (Італія) закладає на Поділлі місто Бар та Барське староство – західноєвропейське соціокультурне утворення епохи високого Італійського Відродження. Статус міста посилюється наданням Магдебурзького права у 1540 році. За дослідженнями Українського державного інституту культурної спадщини Бар був побудований за концепцією ідеального міста, яка була розроблена Антоніо Філарете для Франческо Сфорца у 1465 році. Барський замок, який був побудований за всіма правилами спорудження фортифікаційних споруд, стає цитаделлю на південних кордонах Польського королівства та Великого князівства Литовського. Між Кам'янець-Подільським та Черкасами, Барська фортеця була головним пунктом оборони. (Прототипом є замок Сфорца (Castello Sforzesco), як одна з основних військових цитаделей на північних кордонах Італії) [6,7].

Поява на Кучманському та Чорному шляхах нової фортеці із європейською соціальною інфраструктурою стало початком консолідації королівських та шляхетських сил, а також сил місцевого населення та козацтва в боротьбі із турецько-татарським нашествям та з метою захисту південних кордонів Польського королівства та Великого князівства Литовського. Це, у свою чергу, підсилило каскад прикордонних міст, куди входили Кам'янець-Подільський, Бар, Брацлав, Меджибіж, Літин, Летичів, Вінниця, Біла Церк-

ва, Корсунь, Черкаси, Чигирин і Запорізька Січ. За сприянням Бони Сфорца формуються перші загони реєстрового козацтва. Соратниками Бони стають Дмитро Вишневецький, Остафій Дошкевич, Бернард Претвич, Микола Синявський – видатні діячі періоду раннього козацтва.

Слід зазначити що з появою міста-фортеці Бар в часи правління Бони, за словами М. Грушевського, не було зруйновано жодного села [1, ст.103]. Таким чином, місто Бар, об'єднавши навколо себе інші міста, стало чимось на кшталт Італійської ліги [6, 7]. Це спонукає до розгляду історії утворення міста Бар та діяльності Бони Сфорца в контексті впливу Італійського Відродження на матеріальну та духовну культуру Східної Європи. Бона Сфорца була носієм культури епохи Відродження із її ідеалами. Технології землеуправління, які різко відрізнялися від традиційного ягелонського землеуправління, були сформовані в Італії в епоху Відродження. Ці технології були запровадженні та підтримувалися саме Боною Сфорца, як носієм цієї культури. Наслідком цього симбіозу є культурне та економічне зростання українських земель [3, 4].

Враховуючи те, що у 2018 році буде відзначатися 500-та річниця коронації Бони Сфорца та 480-та річниця заснування міста Бар (Поділля), необхідно запропонувати урядам України, Польщі, Італії, Литви, Білорусії сприяти у розробці міждержавної програми по дослідженню життя та діяльності видатної особи епохи Італійського Відродження – королеви Бони Сфорца і увіковіченню її пам'яті.

Література:

1. Грушевський М.С. Барське старство. Історичні нариси (XV – XVIII ст.) / М.С. Грушевський – Львів: «Український історик», 1996. - 625 с.
2. Дмитриева М. Италия в Сарматии. Пути Ренессанса в Восточной Европе / Марина Эриховна Дмитриева; пер. с нем. В. Брун-Цехового, О.Мороз и М. Дмитриевой. – М.: Новое литературное обозрение, 2015. – 424 с.: ил. – (Серия «Очерки визуальности»).
3. Крижанівський О.А. Західноєвропейські традиції правління династії Сфорців в епоху італійського Відродження та їхній вплив на формування соціокультурних утворень на землях Поділля в першій половині XVI ст. / О.А. Крижанівський. Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції «Барська земля Поділля: європейська спадщина та перспективи сталого розвитку», присвяченої 520-річчю з дня народження Бони Сфорци та 120-річчю виходу у світ праці М.С. Грушевського «Барське старство. Історичні нариси XV-XVIII ст.» /Ред. кол. Дмитрієнко М.Ф. (голова), Мосунов М.М. (співголова), Бакалець О.А. (відповідальний редактор), Коваль Н.О. (відповідальний секретар). - Київ-Бар, 2014. -349 с. - С. 190 - 196.
4. Крижанівський О.А. Роль і місце династії Сфорци у культурному житті Європи в епоху Відродження. О.А. Крижанівський. В зб.: Професійна мистецька освіта і художня культура: виклики XXI століття: матер. Міжнарод. наук.-практ. конф., 16 - 17 жовт. 2014 р. /МОН України, Київ. ун-т ім. Б. Грінченка; за заг. ред. В.О. Огнев'юка; [редкол.: В.О. Огнев'юк, Л.Л. Хоружа, К.Ю. Бацак та ін.]. - К.: Київ. ун-т ім. Грінченка, 2014. -704 с. - С. 186 - 193.
5. Культурна, історична, архітектурна та природна спадщина Барської землі Поділля в контексті сталого просторового розвитку Європи: матер. засідання «Круглого столу», (2 липня 2009 р., Київ) / Мінрегіонбуд України, ДНАББ ім. В. Г. Заболотного, Центр соціокультурного проектування та комунікативних технологій Ін-ту

- місцевої демократії, Барська районна держ. адміністрація, Барський гуманітарно-педагогічний коледж ім. М. Грушевського, Ін-т інвестиційної стратегії регіонального розвитку, Київ. нац. ун-т будівництва і архітектури, Міжнарод. тов-во прав людини—Українська секція; редкол.: М.М. Мосунов (відп. ред.), О.А. Крижанівський, Г.А. Войцехівська, Д.О. Мироненко. — К., 2010. — 88 с.
6. [Електронний ресурс].— Режим доступу: s://www.ru.wikipedia.org/wiki/Бона_Сфорца/Франческо_Сфорца/Галеаццо_Марія_Сфорца/Джан_Галеаццо_Марія_Сфорца/Людовіко_Марія_Сфорца.
7. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <s://www.produkt.by/Journal/item/1840>

Кротова Тетяна Федорівна

доктор мистецтвознавства, професор кафедри художнього моделювання костюма, Київський національний університет технологій та дизайну

АРХЕТИПИ КЛАСИЧНОГО КОСТЮМА

Класичний стиль в костюмі більшою мірою, ніж всі інші стилі, протистоїть швидкоплинним тенденціям моди. Однак, історично сформувалося декілька його основних типів, що відрізняються між собою за силуетом, формою, конструкцією. Кожну форму класичного костюма можна ідентифікувати за певною характерною традицією виконання, яка спирається на менталітет, культуру, кліматичні умови, звичаї, психологію споживання моди.

Отже, зважаючи на еволюційні особливості, слід виділити чотири основні типи класичного костюма: англійський, італійський, французький, американський.

Англійський варіант костюма. Англійський костюм – найсуворіше і найконсервативніше розуміння класики. Головне його призначення – позиціонування його володаря як частини певного соціального прошарку. Крій чоловічого піджака або жіночого жакета наслідує природні лінії фігури. В традиційному англійському костюмі плечі помірно підкреслені, хоча їх підтримують невеличкі підплечники. Піджак зазвичай має два гудзика і два бокових розрізи, що дозволяє володарю тримати руки в кишенях. Типово англійською рисою вважають позначену талію і злегка розкльошені фалди піджака. Пройма рукава неглибока, рукав щільно прилягає до руки і злегка звужується до зап'ястя. Петля на лацкані англійського піджака довга і зазвичай без «вічка». Клапани кишень є крупними, їх розташування на полочках не завжди чітко горизонтальне, клапани можуть бути виконані по косій. Традиційний варіант передбачає додаткову невеличку кишеню для дрібних грошей над правою боковою кишенню. Брюки кроються так, щоби сидіти високо на стегнах і впритул до ноги. Відвороти не так популярні, як у континентальній Європі: навіть брюки двубортного костюма рідко мають відвороти.

Двубортний англійський костюм зазвичай має два бокових розрізи, широкі лацкани, великі проміжки між гудзиками (6 шт.), довгий піджак. Нарукавні гудзика є завжди розстебнутими, це означає, що рукави, коли потрібно, можна підвернути, наприклад, під час миття рук.